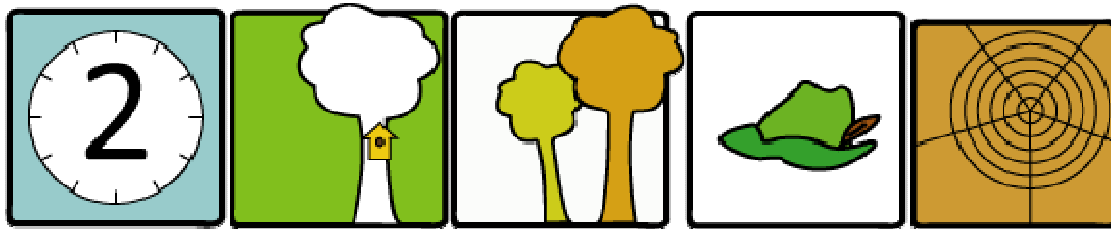

Themawandeling Herfst

Leerdoelen:

- De leerlingen tonen respect voor de natuur
- De leerlingen kunnen enkele typische herfstverschijnselen uit het bos verklaren
- De leerlingen kunnen op een aangepaste manier bewegen in de vrije natuur

Samenvatting:

In de herfst trekt het bos zijn mooiste kleedje aan. De bladeren verkleuren en het bos ruikt heerlijk. Tijd om er op uit te trekken dus! Trek je laarzen aan en ontdek samen met je bospeter het bos in zijn herfst-tenue.

Werkvorm: beleving, wandeling door het bos, korte belevingsspele

Inkleding: /

Materiaal en voorbereiding:

Breng tijdig je bosmeter of bospeter op de hoogte van deze activiteit. Zoek een passende datum en bespreek de activiteit samen eens op voorhand. Als aankondiging van de activiteit kan je de voorbeeldbrief bij deze activiteit gebruiken. Spreek bovendien af wie de spelletjes begeleid. Wellicht neem je die taak best zelf op jou, en laat je de bospeter bij de 'informatieve' stops aan het woord.

Als je geen bospeter kan vinden, kan je de wandeling ook zelf begeleiden. Zorg dan dat je de route op voorhand goed uitstippelt. Voorzie eventueel rustplaatsen, of pauzes op een open plek waar een spel kan gespeeld worden.

Verloop activiteit:

Samen met onze bosmeter of -peter maken we een herfstwandeling in het bos. Hij vertelt ons waarom de bladeren in de herfst andere kleuren krijgen, toont ons mooie paddenstoelen en vertelt over de dieren die hun wintervoorraad aanleggen. Bovendien doen we onderweg allerlei leuke spelletjes!

Tip: maak de wandeling niet te lang, zodat er voldoende tijd overblijft om stil te staan bij mooie paddenstoelen of voor spelletjes!

Tips en spelen voor onderweg:

1. Verstop je wintervoorraad

Een eekhoorn slaapt niet tijdens de winter, maar houdt wel een 'winterrust', andere dieren slapen de hele winter door. Maar omdat er in de winter weinig voedsel te vinden is, leggen heel wat dieren een wintervoorraad aan. Zonder eten overleven ze de winter niet. Sommige dieren stoppen zelfs honderden eikels onder de grond! De (Europese) Gaai is hier een mooi voorbeeld van. Hij verstopt eikels op heel veel verschillende plaatsen, maar uiteindelijk vindt hij ze niet allemaal meer terug. Enkele van die eikels die onder de grond bleven zitten, kunnen dan uitgroeien tot een boom.

Zoek vóór de wandeling samen met de kinderen een wintervoorraad (bijv. enkele eikels). Zoek vervolgens (elke leerling apart) een goed plekje om je vruchtjes te verstoppen in de natuur. Op het einde van de tocht kijk je wie zijn wintervoorraad volledig teruggevonden heeft.

Tip: zorg voor een afbakening van het gebied waarin ze mogen verstoppen.

2. Paddenstoelen

Onderweg vind je vast en zeker heel wat paddenstoelen. Wijs de kinderen er op en zoek op voorhand enkele veel voorkomende paddenstoelen op. (Wellicht kent je bospeter er ook enkele!)

Met een spiegeltje kan je gemakkelijk onder een paddenstoel kijken, zonder deze af te breken. sommige hebben plaatjes, andere buisjes. Hiertussen zitten de sporen, of de 'zaadjes' van een paddenstoel.

plaatjes

buisjes

Let op! Veel paddenstoelen zijn giftig. Raak ze daarom nooit aan of was je handen heel zorgvuldig!

3. Eekhoorn-petanque

Eekhoortjes zijn vrolijke beestjes. Misschien zie je er wel één van tak naar tak springen, bezig met het verzamelen van een wintervoorraad. Als alle mensen uit het bos zijn, durven eekhoortjes al eens een spelletje spelen: eekhoorn-petanque!

Wil je het ook eens proberen? Verzamel allemaal 1 of 2 dennenappels. Ga in een kring staan, met in het midden een takje dat je in de grond duwt, een opvallend blad of iets anders dat je vindt in het bos. Gooi elk om beurt je dennenappel. Wiens dennenappel ligt het dichtst bij het midden van de cirkel?

4. Slingers van noten en bladeren

In de herfst ligt het bos vol met schatten. Mooi gekleurde blaadjes, veren, noten en bessen, enz. Verzamel ze, en maak er achteraf in de klas gaatjes in (met een naald of een nagel). Rijg ze op een touwtje (hang iets zwaars zoals een kastanje onderaan). Zo krijg je een mooie slinger om de klas mee te versieren! Je kan er ook steeds gekke beestjes mee knutselen.

5. Truckjes tegen de kou

Krijgen de leerlingen koud? Of is er nood aan een actief moment in de wandeling? Dan kan je de leerlingen laten beweging als bosdieren.

- konijnen springen hoog op en neer met 2 poten tegelijk als ze kou hebben
- een egel rolt zich op een bolletje. Lekker warm!
- een ree rent ter plaatse met hele hoge benen.
- meesjes fladderen met hun vleugels om warm te krijgen
- vleermuizen kruipen dicht bij elkaar tegen de winterkou

Je kan ook steeds het spel Dikke Dierenbertha spelen (alle graden, beleving).

6. Bomen knuffelen

Hoe zou het voelen om echt in bomen te moeten klimmen zoals eekhoortjes? Alle leerlingen zoeken een stevige boom. De armen en benen worden om de boom heen geslagen. Wie slaagt er in om het langs in de boom te blijven hangen?

Tip: Zorg dat de boom zeker stevig genoeg is.

7. Verzamelen

Tijdens een herfstwandeling kan je de leerlingen heel wat laten verzamelen. Gebruik hiervoor al je zintuigen! In zakjes of eierdoosjes kan je bv:

- zoveel mogelijk verschillende kleuren verzamelen (bladeren, nootjes, stukjes mos,...)
- iets zacht, iets glad, iets koud,...
- dingen die lekker ruiken (of net stinken!)
- eetbare vruchten
- verschillende zaden en vruchten
- vraatsporen op vruchten en blaadjes,...
- ...

Let wel op dat deze zoektocht de wandeling niet te veel vertraagd. Je kan hier ook een afgebakend moment voor voorzien.

Laat de leerlingen achteraf hun vondsten tonen aan hun klasgenootjes!

8. Blaadjesregen

Leerlingen zullen spontaan door de grootste hopen bladeren lopen, maar laat ze eens stil zijn, terwijl ze extra veel met hun voeten door de blaadjes schoppen! Wat een leuk ritselend geluid!

Zit er een durfal in je klas? Bedek hem dan helemaal met bladeren!

Of trek een foto van de klas terwijl ze blaadjes omhoog gooien. Gegarandeerd een leuk effect.

Gelinkte activiteiten

De themawandeling herfst kan je gemakkelijk met deze activiteiten combineren:

- Op tocht met Prinses Sensasori (1ste graad, beleving)
- GuinnessBook of BOSrecords (1ste graad, beleving)
- Bladerendomino (1ste graad, levende natuur)
- Land Art (alle graden, vakoverschrijdend)
- Dikke dierenbertha (alle graden, beleving)

In oktober vindt steeds de Week van het Bos plaats. Neem zeker een kijkje op de website www.weekvanhetbos.be voor leuke spelen en uit-tips. Misschien kan je met je klas wel meedoen met een activiteit in je buurt!

Neem ook een kijkje in de NME-centra in je buurt (zie [links](#) op onze website). Vaak organiseren ook zij thematische wandelingen.

Bijlage: Voorbeeldbrief voor je bosmeter of bospeter

Beste *bosmeter of bospeter**,

De herfst is in het land! En dan willen we natuurlijk graag naar het bos! Ga je mee? Dan kan je ons alles leren over de paddenstoelen die er staan. We vragen ons ook af hoe het komt dat de bladeren precies verkleuren in de herfst? En weet jij welke dieren allemaal een wintervoorraad aanleggen en welke een winterslaap houden?

We zijn zo benieuwd! Kan jij ons dat leren tijdens een frisse herfstwandeling? De kinderen staan alvast te popelen!

**afhankelijk van de situatie*